

Dosar nr. 3r-317/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, I. Muruianu, E. Palanciuc)

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Aliona Miron

examinând recursul depus de Veaceslav Cenușa, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Veaceslav Cenușa împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Veaceslav Cenușa împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 10 decembrie 2020,

c o n s t a t ă:

La 27 februarie 2019, Veaceslav Cenușa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea Deciziei nr.93/2017/35367 din 31 mai 2017 și nr.182 din 17 iulie 2017, obligarea pârâtului la reexaminarea cererii și dispunerea numirii pensiei conform cererii.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Veaceslav Cenușa împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, ca neîntemeiată.

La 21 ianuarie 2021, Cenușa Veaceslav a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.194).

Prin încheierea din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Veaceslav Cenușa împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 10 decembrie 2020, emise în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Veaceslav Cenușa împotriva Ministerului

Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative (f.d. 225-226).

Încheierea a fost recepționată de apelant la 21 iulie 2021 (f.d.228 verso).

La 27 iulie 2021, Veaceslav Cenușa a depus recurs împotriva încheierii din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel.

În motivarea recursului, recurentul a indicat drept temei de bază invocat în încheierea sus vizată este, că dispozitivul Hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 10 decembrie 2020, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă abia la 21 ianuarie 2021.

Interpretarea dată de către judecătorii Curții de Apel Chișinău a apreciat-o ca fiind eronată, fără a supune aprecierii obiective circumstanțele de fapt și de drept, or instanța de apel nu a dat apreciere faptului că apelantul nu a participat la ședința instanței de fond din 25 noiembrie 2020. Hotărârea din 25 noiembrie 2020, în dosarul nr. 3-692/19 a fost notificată la 13 ianuarie 2021, moment de la care începe a decurge termenul, iar apelul a fost depus la 21 ianuarie 2021, respectiv nu consideră ca fiind clar, la care termen face aluzie instanța de apel.

Recurentul a menționat că, deși Curtea de Apel Chișinău operează cu afirmații de ordinul: „participând în ședințele de judecată...”, „a fost citat”... „se confirmă prin procesul-verbal al ședinței de judecată”... etc., însă nu indică concret, la care proces-verbal, al cărei ședințe de judecată, în mod particular se referă.

A comunicat că, la 25 noiembrie 2020, la ședința preconizată nu a fost admis de către președintele ședinței și suplimentar nu a fost înștiințat despre derularea procesului.

Mai indică că, din luna noiembrie 2020 și până în prezent s-a aflat în izolare la domiciliu, conform prescrierilor Hotărârii Comisiei Naționale Medicale Extraordinare, iar instanțele cea de fond cât și cea de apel încălcându-i drepturile nu l-au înștiințat, dar nici nu i-au acordat asistență juridică necesară în calitate de justițiabil, pensionar de vârstă cu dezabilități și persoană deosebit de vulnerabilă expusă maladiei de morbiditate COVID-19.

La 27 septembrie 2021, în adresa intimațiilor a fost expediată cererea de recurs depusă de recurent, fiind recepționată la 30.09.2021 (f.d. 236,238-239)

Intimații nu au depus referință până la data examinării recursului.

Studiind materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Veaceslav Cenușa urmează a fi respins din următoarele motive.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei se constată că, la 27 februarie 2019 Veaceslav Cenușa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea Deciziei nr.93/2017/35367 din 31 mai 2017 și nr.182 din 17 iulie 2017, obligarea pârâtului la reexaminarea cererii și dispunerea numirii pensiei conform cererii.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul a fost citat pentru a se prezenta la ședința de judecată, fapt confirmat prin avizele de recepție a notificărilor și prin mențiunile din procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 103,153,176, 184-187).

Conform art. 218 lit. c) din Codul administrativ, participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Veaceslav Cenușa împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, ca neîntemeiată.

La 21 ianuarie 2021 Cenușa Veaceslav a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 194).

Prin încheierea din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Veaceslav Cenușa împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 10 decembrie 2020, emise în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Veaceslav Cenușa împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) din Codul administrativ (f.d. 225-226).

Potrivit art.231 alin. (2) din Codul administrativ pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art.232 alin. (1) din Codul administrativ apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural. În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de

apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă.

Articolul 232 alin.(1) din Codul administrativ reglementează expres că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii. Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, care nu au participat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale. Astfel, reclamantul trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

La caz, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la 10 decembrie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de către apelantul Veaceslav Cenușa abia la 21 ianuarie 2021, deși ultimul a fost citat legal la examinarea acțiunii în prima instanță, participând în ședințele de judecată.

Astfel, potrivit art.218 lit.c) din Codul administrativ, participantul la proces care s-a prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau a efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu poate invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai

presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, reclamantul avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente dacă a fost sau nu pronunțată hotărârea și care este soluția pronunțată prin această hotărâre. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art.232 alin.(1) coroborat cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia). La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Veaceslav Cenușa împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, instanța de recurs apreciază ca neviabil argumentul invocat de către Veaceslav Cenușa, precum că instanța de apel nu a ținut cont de situația pandemică în Republica Moldova și de faptul că nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului, or recurentul a dispus de timp suficient pentru a depune apelul prin mijloace alternative prezenței fizice.

Mai mult ca atât, recurentul a dispus de oportunitatea oferită de instituția repunerii în termen prevăzută la art.237 din Codul administrativ, însă o solicitare pentru repunerea în termenul de apel nu a fost formulată.

Astfel, din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind inadmisibilitatea apelului depus de către Veaceslav Cenușa, împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Veaceslav Cenușa și se menține încheierea din 30 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii:

Nina Vascan

Aliona Miron